MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR
ZALA MEGYEI LEVÉLTÁRA

Cím: Zalaegerszeg, Széchenyi tér 3. ■ Postacím: 8901 Zalaegerszeg, Pf.: 110
Tel.: 92/510-030, 598-956, 598-957 ■ Fax: 92/510-029
E-mail: zml@mnl.gov.hu ■ Honlap: http://mnl.gov.hu/zml

Iktatószám:	18/117/2016.	Pályázati azonosító:	204108/01342
Ügyintézőnk:	Molnár András	Ügyintézőjük:	
Tárgy:	Szakmai beszámoló	Melléklet:	1. Meghívó és szöveges beszámolók 2. Fényképek 3. Képernyőkép (igazolás a feltöltésről)

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő
(Nemzeti Kulturális Alap)

1389 Budapest, Pf. 128.

Szakmai beszámoló

A Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága a 2016. augusztus 19-én kelt támogatási szerződés értelmében, a Közgyűjtemények Kollégiuma 003/20/416. számú döntése végrehajtásaként 350.000 Ft összegű vissza nem térítendő támogatásban részesítette a Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltárának „Hősök és/vagy áldozatok? Zalai honvédek a II. világháborúban, 1941-1945." című tudományos emlékülés megrendezésére vonatkozó 204108/01342. azonosító számú pályázatát.

Az emlékülést 2017. május 24-én a pályázati terv alapján rendeztük meg Zalaegerszegen, a kapott támogatást pedig a támogatási szerződés 17/c. pontjának megfelelően – amint azt a pénzügyi elszámolás is bizonyítja – az előadói tiszteletdíjakra használtuk fel.

Az emlékülés meghívóját, a rendezvényről készült részletes, fotógalériával illusztrált beszámolót, melyet tagintézményünk honlapján tettünk közzé, valamint a Zalai Hírlap és a ZalaMédia részletes sajtótudósításait mellékeljük. (E beszámolók elérhetősége a honlapunkon: http://mnl.gov.hu/mnl/zml/hirek/hosok_es/vagy_aldozatok.)

Szakmai beszámolónkat a sajtótudósításokkal és képgalériával együtt feltöltöttük a Hungaricana Közgyűjteményi Portálra. (Az ezt igazoló képernyőképet ugyancsak mellékeljük.)

A kapott támogatást ezúton is köszönjük!

Zalaegerszeg, 2017. július 21.

Tisztelettel:

MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR
Zala Megyei Levéltára

Molnár András
levéltár-igazgató

MEGHÍVÓ

A Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára
tisztelettel meghívja Önt a

Hősök és/vagy áldozatok?
Zalai honvédek a második világháborúban, 1940-1945

címmel rendezendő tudományos emlékülésre.

Időpont: 2017. május 24. (szerda) 9.30 óra
Helyszín: Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának díszterme (Zalaegerszeg, Széchenyi tér 3.)

Köszöntőt mond: Balaicz Zoltán,
Zalaegerszeg Megyei Jogú Város polgármestere

Megnyitja: Dr. habil. Szabó Csaba PhD
(történész, főigazgató, Magyar Nemzeti Levéltár, Budapest)

Elnököl: Kiss Gábor igazgató
(Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, Zalaegerszeg)

Kaltróy Antal alezredes hagyatékát bemutatja:
Kaltróy István (Kaltróy Antal unokája, Budapest) és
Molnár András (történész, levéltár-igazgató,
Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára, Zalaegerszeg)

Az emlékülést támogatta:
Nemzeti Kulturális Alap
Zalaegerszeg Megyei Jogú
Város Önkormányzata

A rendezvényen kép- és hangfelvétel készülhet!

Előadások

Sőregi Zoltán (hadtörténész, Budapest):
Szabó József kerékpáros (páncélos) főhadnagy harctéri naplói, 1940-1945

Dr. Szabó Péter DSc
(hadtörténész, HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest):
A 47/III. honvéd zászlóalj a megszállt Ukrajnában, 1941-1944

Prof. Dr. habil. Szakály Sándor DSc (történész, főigazgató,
VERITAS Történetkutató Intézet, Budapest):
Oszlányi Kornél vezérőrnagy a keleti hadszíntéren, 1942-1943

Kávészünet

Molnár András (történész, levéltár-igazgató,
Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára, Zalaegerszeg):
Dr. Horváth Imre tartalékos orvos zászlós harctéri naplója, 1942-1943

Bekő Tamás (segédlevéltáros,
Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára, Zalaegerszeg):
Sipos Imre tüzér őrmester harctéri naplója és levelei az orosz frontról, 1942

Illésfalvi Péter (hadtörténész,
HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest):
Dr. Havas Rezső légvédelmi tüzér főhadnagy harctéri naplója, 1944-1945

Dr. B. Stenge Csaba PhD (hadtörténész, levéltár-igazgató,
Tatabánya Megyei Jogú Város Levéltára, Tatabánya):
Majoros Kornél repülő főhadnagy életútja

Hősök és/vagy áldozatok?

Tudományos emlékülés a zalai honvédek második világháborús szerepéről

2017.05.26.

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzatának dísztermében, 2017. május 24-én került sor a Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára által, a fenti címmel szervezett emlékülésre.

A történelmi Zala megyében egykor állomásozott honvéd alakulatok (tüzér- és gyalogezredek, valamint vonatosztályok) katonái 1938 és 1945 között aktív részesei voltak a magyar történelem sorsfordító eseményeinek. Részt vettek 1939-ben a kárpátaljai, 1940-ben az észak-erdélyi, 1941-ben pedig a muraközi és muravidéki bevonuláson, ott voltak a megszállt Ukrajnában, súlyos harcokat vívtak és nagy veszteségeket szenvedtek 1942/1943-ban a Donnál, valamint 1944/1945-ben a Kárpátokban és Magyarország területén.

A tudományos emlékülés előadói (Fotó: Katona Tibor, Zalai Hírlap)

A zalai honvédek második világháború alatti, történelmi jelentőségű szerepéről és küzdelmeiről korábban keveset tudtunk. Mivel a zalai ezredek és zászlóaljak iratai csak töredékesen, csekély mennyiségben maradtak fenn a Hadtörténelmi Levéltárban, ezen alakulatok történetét jelentős részben az egykori résztvevők, illetve leszármazottaik által őrzött magániratok, személyes dokumentumok (naplók, levelek, visszaemlékezések és amatőr fotók) alapján lehet rekonstruálni.

A tragikus sorsú magyar 2. hadsereg keleti hadszíntérre indulásának 75. évfordulóján, a közelgő Hősök Napjához kapcsolódva rendezett tudományos tanácskozáson szép számmal megjelent érdeklődőket, köztük az egykori zalai honvédek leszármazottait Balaicz Zoltán, Zalaegerszeg MJV polgármestere és Dr. habil. Szabó Csaba, a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatója köszöntötte. Az emlékülést Kun Szabó István vezérőrnagy, a HM miniszteri biztosa nyitotta meg, a levezető elnök pedig Kiss Gábor, a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár igazgatója volt. Az előadások előtt került sor Kaltróy Antal honvéd alezredes (1898-1943) az MNL Zala Megyei Levéltárának ajándékozott, és a helyszínen kiállított hagyatékának bemutatására. Az alezredes személyiségét unokája, Kaltróy István idézte fel, a hagyatékot képező iratanyagról, fényképekről és tárgyakról pedig Molnár András, az MNL Zala Megyei Levéltárának igazgatója szólt röviden.

Kaltróy Antal alezredes kiállított hagyatéka a Hősök és/vagy áldozatok emlékülésen

Az emlékülés előadói – köztük a magyar honvédség második világháborús történetének legkiválóbb hadtörténész szakértői – arra vállalkoztak, hogy az emlékülés címében feltett kérdésre keresve választ, a felkutatott személyes jellegű dokumentumok segítségével, elsősorban egyéni sorsokon keresztül mutassák be, illetve elemezzék a zalai honvédek háborús részvételét, harctéri tevékenységét, hősies helytállását és áldozataikat.

Hősök és/vagy áldozatok tudományos emlékülés 2017.05.24.

Az emlékülés meghívója:

Fotógaléria Zalaegerszeg város honlapján

A zalaegerszegi televízió videó-tudósítása

A Zalai Hírlap tudósítása

A ZalaMédia tudósítása

Az emlékülést támogatta:

Nemzeti Kulturális Alap

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkörmányzata

Utolsó frissítés: 2017.06.01.

Elküldöm Tetszik 8 Megosztás

Nyomtatóbarát változat küldés e-mailben

ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

ORVOSKÉNT A DONNÁL
Dr. Horváth Imre tartalékos orvos zászlós
harctéri naplója, 1942-1943
ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

770

archívum
Magyar Nemzeti Levéltár
MAGYAR NEMZETI LEVÉLTÁR
ZALA MEGYEI LEVÉLTÁRA
ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

Zalaegerszeg
1247-2017

ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

ZALAEGERSZEG
MEGYEI JOGÚ VÁROS

770

ANYAKÖNYVI LAP

ÁSZLÓALJUNKAT YJÁNAK EMLÉKÉT ÖRÖKRE SZÍVÜNKBE ZÁRJUK
A DON PARTJÁR VISSZATÉRT HŰ FIAI

zaol.hu
Zalai Hírlap Online

Hősök és/vagy áldozatok voltak? - Megelevenedett a zalai honvédek sorsa

2017. május 25., 08:00 szerző: **Arany Horváth Zsuzsa** fotós: **Katona Tibor**
ZALAEGERSZEG Háborús naplók, visszaemlékezések, harctéri fotók és a történészek sokéves kutatómunkája nyomán elevenedett meg szerdán azon zalai honvédek egyéni sorsa, akik a második világháborúban harcoltak.

A Magyar Nemzeti Levéltár (MNL) Zala Megyei Levéltára a honvédelem és a 2001 óta ünnepelt, közelgő hősök napjához illeszkedve tartotta meg szerdán a városi díszteremben a Zalai honvédek a második világháborúban 1940-1945 alcímű tudományos konferenciáját, amelynek segítségével hősi halált halt, vagy a hadifogságból csak sokára hazajutott zalai katonáknak állítottak emléket.

Az emlékülést Balaicz Zoltán, Zalaegerszeg polgármestere köszöntötte, felidézve a témában eddig a város támogatásával megjelent könyveket, és saját nagyapja alakját is, aki részt vett az erdélyi bevonulásban. Ezután dr. Szabó Csaba, az MNL zalai származású főigazgatója egyebek között arról szólt, hogy tárgyalásokat folytatnak a 400-600 ezer magyar hadifogoly kartonjainak Moszkvából való hazaszállításáról. Majd Kun Szabó István vezérőrnagy, miniszteri biztos szögezte le, a parancsot teljesítő katonák világszerte egy nagycsaládot képviselnek, nem ellenségei, csupán ellenfelei egymásnak, akik sokszor az életükkel fizetnek a hazát védő harcokban.

A második világháború zalai honvédeiről szóló történeti konferencia előadóinak és vendégeinek egy csoportja az emlékülés elején: Sőregi Zoltán, Bekő Tamás, Kaltróy István, Molnár András, prof dr. habil Szakály Sándor, Illésfalvi Péter és dr. Szabó Péter DSc fotó: Katona Tibor

A konferencia különleges pillanatai közé tartozott, amikor az erdélyi bevonulásban részt vevő és a Don-kanyarnál is harcoló Kaltróy Antal (1898-1943) alezredes unokája, a budapesti Kaltróy István és Molnár András, a megyei levéltár igazgatója bemutatta azt az iratokból, fotókból, tárgyakból álló kiállított hagyatékot, melyet a leszármazottak a megyei levéltárnak adományoztak.

A történész előadók között Sőregi Zoltán, dr. Szakály Sándor, Illésfalvi Péter, Bekő Tamás és B. Stenge Csaba egy-egy honvéd és főtiszt (Oszlányi Kornél vezérőrnagy) életútját mutatta be naplók, források feldolgozásával. (Molnár András előadásának írott változatát szombati számunkban olvashatják.) Dr. Szabó Péter hadtörténész a 47/III. honvéd zászlóaljról szólt, amely 1941-ben vonult be Ukrajnába.

A Kiss Gábor könyvtárigazgató elnökletével zajlott, számos új nézőpontot is felvillantó, s a második világháborúban harcoló zalai honvédeknek tudományos szempontú elégtételt adó konferencián a hallgatóság soraiban a hősök vagy áldozatok leszármazottai is helyet foglaltak.

Arany Horváth Zsuzsa

ZALA média
A helyi érték

Konferencia a zalai honvédek történetéről

2017. május 24. szerda, 21:22

Szerző: -pet-; Fotó: pP

Címkék: MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ, Díszterem, Helytörténet, Konferencia , Levéltár, Molnár András, Pánczél Petra, Történelem

Hősök és/vagy áldozatok – Zalai honvédek a második világháborúban, 1940-45 címmel rendezett konferenciát a város dísztermében a Magyar Nemzeti Levéltár Zala Megyei Levéltára.

A tudományos emlékülésen jórészt korabeli harctéri naplók és levelek alapján emlékeztek meg az előadók néhány, a megyéhez kötődő honvéd életútjáról, illetve rajtuk keresztül a zalai katonák világháborús tevékenységéről. A konferencián *Balaicz Zoltán* polgármester, majd *Dr. habil. Szabó Csaba*, a Magyar Nemzeti Levéltár főigazgatója mondott köszöntőt. Elhangzott: a rendezvényt a Hősök napjához igazították, felhívva ezzel is a figyelmet a dicső múltra és a zalai katonák szerepvállalására, hősi halálára.

Tárlat is nyílt Kaltróy Antal alezredes hagyatékából

Kötelességteljesítés és emberség

Szinte nincs olyan magyar család, aki valamilyen úton-módon ne kötődne a történelem ezen időszakához. Annál is inkább, mert – ahogy Szabó Csaba fogalmazott – 400-600 ezer fő közé tehető a hadifoglyok száma (a málenkij robotot is beleértve), így az ő leszármazottaik révén tényleg sok család érintett a kérdésben. Elgondolkodtató a konferencia címe is: hősök, vagy áldozatok (netán mindkettő) voltak- e katonák. Ez is sokszor nézőpont kérdése, hiszen nem mindegy, hogy elestek –e a fronton, hadifogságba estek és hunytak el, vagy szerencsésen hazatértek és folytathatták életüket.

A tanácskozást *Kun Szabó István* vezérőrnagy, miniszteri biztos nyitotta meg. Mint mondta: korábban keveset lehetett tudni a zalai honvédek történetéről, szerepéről, hiszen kevés levéltári adat állt rendelkezésre. A leszármazottaknak hála azonban az utóbbi két évtizedben fokozatosan előkerültek olyan családi dokumentumok, melyekből rekonstruálni lehetett a történteket. Így egyéni sorsokon keresztül tárulhat fel a történelem ezen epizódja.

A tanácskozás elején elhangzott az is, hogy Molnár András történész, a zalai levéltár igazgatója, és Szabó Péter hadtörténész (HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum) már huszonöt évvel ezelőtt megkezdték az érintett téma kutatását. Akkor jelent meg első közös kiadványuk a harcoló katonák emlékére. A munkát tovább folytatták a következő évtizedekben, melynek eredményeképpen már több kötetük is napvilágot látott. Munkájukhoz óriási segítséget nyújtottak a leszármazottak, akik a frontot megjárt katonák hagyatékát (leveleket, fotográfiákat, harctéri naplókat) a rendelkezésükre bocsájtották. A történészek ezúton is köszönetet mondanak az érintett családoknak. Ebből a sokéves munkából állt össze a mostani konferencia anyaga is.

A konferencia előadói - középen Molnár András, a Zala Megyei Levéltár vezetője

Az emlékülés részeként az egyik katona hátrahagyott dokumentumaiból egy tárlat nyílt a díszteremben. Kaltróy Antal csáktornyai alezredes hagyatékát *Molnár András*, valamint a honvéd unokája, *Kaltróy István* mutatták be a résztvevőknek. A történész elmondta: a gazdag anyag irategyüttest, fényképalbumokat és tárgyi anyagokat (kitüntetéseket, emlékszalagot) tartalmaz. Örömteli, hogy a hozzátartozók a Zala Megyei Levéltárnak adományozták az értékes dokumentumokat.

A rendezvény további részében előadások hangzottak el a zalai honvédek második világháborús szerepvállalásával kapcsolatban. Többek között hat katona (Szabó József kerékpáros főhadnagy, Oszlányi Kornél vezérőrnagy, Dr. Horváth Imre tartalékos orvos zászlós, Sipos Imre tüzér őrmester, dr. Havas Rezső légvédelmi tüzér főhadnagy és Majoros Kornél, repülő főhadnagy) életútján és harctéri naplóján keresztül ábrázolva a háborús eseményeket és a hadszíntéren eltöltött napokat. Bemutatva a kötelességteljesítést éppúgy, mint a bajtársiasságot és az emberséget.

A rendezvényről készült részletes ismertető elérhető a következő hivatkozáson:

http://mnl.gov.hu/mnl/zml/hirek/hosok_es/vagy_aldozatok